

søget vil fortsætte indtil udgangen af 1984, og resultaterne vil blive fremlagt i 1985.

Forsøgsordningerne skal vise, i hvilket omfang det er muligt at udarbejde stabile og permanente indsamlingsordninger i hele landet med henblik på at opfylde behovet for returmaterialer for de virksomheder, der anvender disse. Forsøgene skal endvidere belyse de økonomiske forhold i sådanne ordninger.

Resultaterne af forsøgsordningerne skal danne grundlag for beslutninger i et samarbejde mellem ministeriet og bl.a. de kommunale organisationer om opfølgning af forsøgene og eventuel udbredelse til andre regioner.

Det vil derfor ikke på nuværende tidspunkt være muligt at fremsætte et samlet skøn over de kommunaløkonomiske konsekvenser ved en eventuel udbredelse af sådanne indsamlingsordninger.

Det bemærkes, at i henhold til miljøministeriets bekendtgørelse nr. 434 af 3. august 1982 om kommunale indsamlinger af papir og drikkevareemballager fra private husstande vil kommunerne kunne dække et midlertidigt underskud ved en indsamlingsordning over renovationsafgiften. Dette vil kunne ske i forbindelse med indarbejdelsen af en indsamlingsordning samt i perioder med vanskelige afsætningsforhold for de indsamlede materialer.

Det vil endvidere kunne komme på tale at dække et eventuelt underskud via skatteudskrivningen.

Det vil ikke på nuværende tidspunkt være muligt at skønne over størrelsen af den merudgift som indførelsen af ordningerne vil medføre, men det bemærkes, at ordningerne forudsættes over en årrække at balancere økonomisk eller at give overskud.

Det forventes ikke, at loven giver anledning til amtskommunale merudgifter.

4.3. Erhvervsvirksomheder

På baggrund af lovforslagets § 1, nr. 3, vil eventuelle reguleringer af eksisterende erhvervsvirksomheders forhold ske på grundlag af en samlet afvejning, hvor der bl.a. lægges vægt på en vurdering af omkostningerne for de berørte virksomheder. Den vil blive foretaget i samarbejde med de berørte virksomheders organisationer. De eventuelle konsekvenser, som foranstaltninger efter loven vil få, bliver således belyst, inden de gennemføres. Derimod vil det ikke være muligt på nuværende tidspunkt at oplyse om sådanne eventuelle økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Det bemærkes endvidere, at det i nogle tilfælde med den foreslåede tilskudsordning vil være mu-

ligt at kompensere for eventuelle omkostninger som følge af foranstaltninger efter loven.

Hertil kommer, at forslaget generelt indebærer meget positive effekter for erhvervslivet, idet tilskudsordningen bidrager til etablering af nye virksomheder og udvikling af nye produkter og produktionsmetoder.

Bestemmelsen i forslagets § 1, nr. 6, vedrører pantordninger for produkter, der medfører en særlig miljøbelastning ved bortskaffelse. Erfaringerne med pantordninger har dog vist, at disse hidtil har kunnet etableres på et meget lavt omkostningsniveau og på grundlag af frivillige aftaler.

Det skønnes således, at de administrative konsekvenser for erhvervslivet vil blive af begrænset omfang.

4.4. Beskæftigelsesmæssige konsekvenser

De beskæftigelsesmæssige konsekvenser af loven er positive, men kan kun anslås med betydelig usikkerhed. En øget indenlandsk indsamling og oparbejdning af genanvendelige materialer og produkter vil indebære oprettelsen af et større antal arbejdspladser, idet denne proces generelt er ret arbejdsintensiv.

Den foreslåede tilskudsordning vil føre til en generelt øget udviklings- og investeringsaktivitet. Denne aktivitetsforøgelse forventes ved årlige tilskud på 30 mill. kr. at have en beskæftigelseseffekt i størrelsesordenen 250 fuldtidsbeskæftigede personer.

Driften af de investeringsprojekter, der ydes tilskud til, vil endvidere indebære oprettelse af permanente arbejdspladser. På grundlag af erfaringer fra de projekter, der er ydet tilskud til efter den nugældende tilskudsordning, skønnes det, at der herigennem vil blive oprettet 50-100 nye arbejdspladser stigende til 250-500 arbejdspladser efter 5 år.

Ved støtte til udrednings- og udviklingsprojekter må det forventes, at en del af projekterne vil resultere i, at der uden støtte etableres nye indsamlingsordninger og produktioner. Dette vil indebære behov for ansættelse af yderligere arbejdskraft.

4.5. Konsekvenser for betalingsbalancen

Da Danmark importerer langt størstedelen af de råstoffer, der anvendes i produktionen, vil en optimeret udnyttelse af disse gennem genanvendelse og anvendelse af mindre forurenende teknologier have en betydelig positiv effekt på betalingsbalancen.